COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 23.11.2023
COM(2023) 707 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Rezumatul planurilor strategice PAC pentru perioada 2023-2027: eforturi comune și ambiție colectivă

1. INTRODUCERE

Planurile strategice ale politicii agricole comune (PAC) („planurile strategice PAC” sau „planurile”) reprezintă instrumentul-cheie pentru realizarea PAC în perioada 2023-2027. Elaborate de statele membre și aprobate de Comisie pentru a se asigura că sunt îndeplinite obiectivele generale ale UE, planurile strategice PAC sprijină agricultura și zonele rurale cu **cheltuieli publice în valoare totală de 307 miliarde EUR** prin Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) (inclusiv cofinanțarea națională).

Prin introducerea planurilor strategice PAC, care reprezintă **un instrument de planificare unic**, legiuitorii UE au modificat orientarea punerii în aplicare a PAC de la conformitate **la performanță**. În consecință, statele membre au utilizat **instrumentele PAC ale ambelor fonduri** (plăți directe, intervenții pentru anumite sectoare de piață și sprijin pentru dezvoltare rurală) pentru a concepe o logică de intervenție pentru fiecare dintre cele **10 obiective specifice** prevăzute în Regulamentul privind planurile strategice PAC ([1]), pe baza analizei privind punctele forte, deficiențele, oportunitățile și amenințările (SWOT) de pe teritoriile lor respective, precum și pe baza analizei nevoilor lor aferente. După un dialog structurat ([2]), Comisia a evaluat planurile prezentate și a transmis observațiile sale fiecărui stat membru înainte de aprobarea proiectelor de planuri revizuite până la sfârșitul anului 2022 ([3]).

Legislația privind PAC a stabilit **garanții** care definesc sfera de acțiune a statelor membre pentru a menține **condiții de concurență echitabile** și pentru a asigura **ambiția colectivă.** Acest lucru se realizează prin: (i) definiții și tipuri de intervenție comune; (ii) cerințe minime; (iii) cadre de performanță comune; (iv) nivelurile minime necesare ale cheltuielilor în ceea ce privește: fermele mici și mijlocii; tinerii fermieri; mediul, clima și bunăstarea animalelor și instrumentul LEADER pentru dezvoltarea locală integrată; (v) integrarea legislației în domeniul mediului și al climei în planificarea și elaborarea planurilor strategice PAC. În comparație cu perioada PAC anterioară, a fost necesară o contribuție generală mai mare la îndeplinirea obiectivelor în materie de mediu și de climă prin intermediul PAC. Fiecare plan strategic PAC stabilește ținte pentru rezultatele preconizate, utilizând indicatorii comuni ai UE, cuprinzând sprijinul atât din FEGA, cât și din FEADR. Cu toate acestea, valorile țintă, precum și specificarea intervențiilor și a cerințelor diferă de la un plan strategic PAC la altul, reflectând diversitatea nevoilor și a preferințelor statelor membre.

Prin abordarea nevoilor lor specifice, se preconizează că planurile strategice PAC vor fi în concordanță cu **legislația și cu angajamentele Uniunii în materie de mediu și climă** și vor contribui la acestea și, în special, la **țintele Uniunii pentru 2030** stabilite în **Strategia „De la fermă la consumator”** și **în Strategia UE privind biodiversitatea** ([4]), împreună cu alte instrumente ale UE și naționale. Normele obligatorii, inclusiv alocarea pentru climă, mediu și bunăstarea animalelor în cadrul fiecărui plan strategic PAC a cel puțin 25 % din plățile directe pentru eco-scheme și a cel puțin 35 % din cheltuielile FEADR, joacă un rol în asigurarea acestei contribuții. În același timp, se preconizează că acțiunile din cadrul

([1]) A se vedea Regulamentul privind planurile strategice PAC [Regulamentul (UE) 2021/2115].
([2]) În această etapă, Comisia a emis recomandări adresate fiecărui stat membru, a se vedea COM(2020) 846 final.
([3]) Planurile strategice PAC (europa.eu).
([4]) COM(2020) 381 final și, respectiv, COM(2020) 380 final.

PAC vor contribui cu 40 % din fondurile UE destinate PAC la îndeplinirea obiectivelor în materie de climă, care urmează să fie calculate în conformitate cu metodologia stabilită ([5]).

Prezentul raport răspunde solicitării legiuitorilor UE ([6]) adresată Comisiei de a elabora un **rezumat** al celor 28 de planuri strategice PAC aprobate ([7]) pentru a evalua **efortul comun și ambiția colectivă** a acestora în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor specifice ale PAC. Acesta abordează, de asemenea, contribuția planurilor strategice PAC la obiectivele Uniunii pentru 2030 stabilite în Strategia „De la fermă la consumator” și în Strategia UE privind biodiversitatea. Raportul se bazează pe prezentarea generală a Comisiei cu privire la planurile strategice PAC aprobate ([8]) și pe un studiu care cartografiază și analizează planurile ([9]) în forma în care au fost aprobate (până la sfârșitul anului 2022) la **începutul perioadei de punere în aplicare**.

Raportul examinează **eforturile combinate ale planurilor** în vederea atingerii obiectivelor PAC, pe baza unei analize a nevoilor și a logicii de intervenție stabilite de statele membre. Analiza se axează pe prioritățile planurilor, alocarea financiară, ținte, cerințe și practici voluntare.

Prezentul raport este publicat în primul an de punere în aplicare a planurilor, în timp ce furnizarea datelor privind adoptarea de către fermieri și alți beneficiari este prevăzută abia în 2025. Prin urmare, prezentul raport se bazează pe valorile indicatorilor prevăzuți în planurile strategice PAC aprobate și pe **evaluarea calitativă** a **efectelor potențiale** ale opțiunilor. **Impactul real** va depinde de efectele cumulative ale intervențiilor și poate fi determinat numai prin **evaluări**. Acest impact va trebui analizat în coroborare cu **impactul altor instrumente ale UE și naționale** care abordează nevoile identificate în planurile strategice PAC, precum și cu alți factori externi.

Întrucât se bazează pe versiunile aprobate ale planurilor strategice PAC (sfârșitul anului 2022), prezentul raport nu surprinde unele dintre consecințele specifice provocate de perturbările cauzate de **războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei** în ceea ce privește punerea în aplicare a planurilor strategice PAC. Acest lucru este valabil în ceea ce privește **derogările temporare și excepționale** din 2023 de la noile cerințe privind rotația culturilor și ponderea minimă a terenurilor arabile dedicate elementelor și suprafețelor neproductive în raport cu terenurile lăsate în pârloagă pentru producția de alimente ([10]). În același timp, în 2023, statele membre au început să propună **modificări** ale propriilor planuri strategice PAC ([11]). La evaluarea acestora, Comisia a susținut că nu ar trebui să se reducă nivelul general al contribuției de mediu care a permis Comisiei să aprobe planurile în 2022, acceptând în același timp ajustări specifice și bine justificate.

([5]) Articolul 100 din Regulamentul privind planurile strategice PAC.

([6]) Articolul 141 alineatul (2) și considerentul 124 din Regulamentul privind planurile strategice PAC.

([7]) Fiecare stat membru are câte un plan strategic, cu excepția Belgiei, care are două: unul pentru Flandra și unul pentru Valonia.

([8]) A se vedea *Approved 28 CAP Strategic Plans (2023-2027), Summary overview for 27 Member States, Facts and figures* [Cele 28 de planuri strategice PAC aprobate (2023-2027), Rezumat general pentru 27 de state membre, Date și cifre], 2023.

([9]) (Ecorys și alții, 2023) Mapping and Analysis of CAP Strategic Plans, Assessment of joint efforts for 2023-2027 (Cartografiere și analiză a planurilor strategice PAC, Evaluarea eforturilor comune pentru perioada 2023-2027).

([10]) A se vedea Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1317 al Comisiei. Toate statele membre, cu excepția a două state membre, au aplicat derogările. Dintre acestea, două state membre au aplicat doar derogarea de la rotația culturilor.

([11]) În 2023, Comisia a primit deja 18 propuneri de modificare, din partea a 15 state membre. Până la 4 octombrie 2023, Comisia a adoptat deja nouă modificări.

Prezentul raport reprezintă o etapă în procesul mai amplu de **evaluare a performanței PAC**, urmând învățămintele desprinse din perioada 2014-2020 prezentate în raportul Comisiei privind performanța PAC pentru perioada respectivă ([12]). Informațiile suplimentare vor proveni din: (i) datele privind punerea în aplicare la nivelul beneficiarilor PAC începând din 2025; (ii) evaluarea noului model de performanță din 2025; (iii) evaluările interimare din 2026; (iv) rapoarte anuale privind performanța și (v) evaluarea ex post din 2031([13]).

2. REZUMATUL PLANURILOR STRATEGICE PAC ȘI AL EFORTURILOR COMUNE ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR PAC

2.1. Sprijinirea unui sector agricol inteligent, competitiv, rezilient și diversificat care să garanteze securitatea alimentară pe termen lung

Sprijinul decuplat pentru venit pentru viabilitatea fermelor rămâne un instrument important atât în elaborarea Regulamentului privind planurile strategice PAC cât și în elaborarea planurilor strategice PAC. În pofida modernizării și a consolidării fermelor care au avut loc până în prezent, **veniturile agricole rămân cu mult sub salariul mediu** din restul economiei. Câștigurile de pe piață reprezintă principala sursă de venit al fermelor, însă sprijinul PAC joacă un rol semnificativ în multe sectoare și state membre, reprezentând, în medie, 23 % din venitul fermelor în 2020.

Având în vedere articolul 39 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, sprijinul financiar pentru asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru fermieri rămâne un element-cheie al PAC. Pe baza alocărilor bugetare naționale predefinite pentru perioada 2023-2027, plățile directe rămân cel mai important instrument financiar al planurilor strategice PAC. În general, planurile strategice PAC prezintă **un efort comun semnificativ** de **sprijinire a veniturilor fermelor**, de asigurare a unei **distribuții mai echitabile** a acestui sprijin **către fermele mai mici** și de reducere a disparităților în materie de venituri în **sectoarele cele mai vulnerabile** și **în zonele defavorizate**.

Sprijinul acordat prin plăți directe este condiționat în toate planurile de cerințe privind agricultura durabilă din punctul de vedere al mediului [condiționalitate sporită ([14])], care sunt mai exigente decât cele din perioada PAC anterioară (2014-2022). Acest tip de sprijin este majorat atunci când este direcționat către sectoarele vulnerabile, zonele defavorizate și grupuri precum fermierii care dețin ferme mai mici și fermierii mai tineri. Instrumentele privind veniturile contribuie la **securitatea alimentară** și la **menținerea activității agricole în toate zonele geografice**, abordând provocări pe termen lung, cum ar fi menținerea locurilor de muncă în zonele rurale îndepărtate, sprijinirea sectoarelor și a practicilor agricole care susțin mijloacele de subzistență și peisajele și încetinirea abandonării terenurilor și a depopulării zonelor rurale.

În pofida unei scăderi a alocărilor financiare pentru sprijinul pentru venit pentru perioada 2023-2027, se preconizează că ponderea suprafețelor agricole care beneficiază de sprijin

([12]) COM(2021) 815 final
([13]) Articolele 134, 140 și 141 din Regulamentul privind planurile strategice PAC.
([14]) Condiționalitatea cuprinde cerințele legale în materie de gestionare (SMR) în temeiul legislației UE din afara PAC și standardele privind bunele condiții agricole și de mediu ale terenurilor (GAEC) în temeiul legislației PAC.

va crește ușor în comparație cu perioada anterioară a PAC (ajungând la 89 % din terenurile agricole ale UE care fac obiectul condiționalității).

Ca răspuns la nivelul sporit de ambiție în ceea ce privește echitatea în cadrul legislativ al UE,
a fost consolidată convergența nivelurilor sprijinului pentru venit în statele membre care încă utilizează niveluri „istorice” ale plăților. Cu excepția a cinci state membre, toate celelalte vor ajunge la același nivel al sprijinului de bază pentru venit în scopul sustenabilității la hectar (rata forfetară BISS) la nivelul fermelor lor până în 2027. În același timp, **nivelul mai ridicat al resurselor** alocate sprijinului redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității (CRISS) consolidează sprijinul pentru venit care **ajunge direct la fermele mici și mijlocii**. Plățile directe suplimentare pe hectar pentru fermele eligibile sub dimensiunea medie sunt în creștere în majoritatea statelor membre. Noua obligație de a redistribui sprijinul pentru venit a făcut ca alocarea financiară totală dedicată CRISS în scopuri redistributive să crească semnificativ în comparație cu perioada PAC anterioară, astfel încât aceasta reprezintă în prezent 10,7 % din plățile directe, cu o sumă suplimentară de 20 de miliarde EUR pentru plățile directe care vizează fermele mai mici. Efectul redistributiv care sporește echitatea a fost sporit de unele state membre, atunci când a fost cazul, prin plafonarea sau reducerea plăților de bază și a altor plăți către fermele mai mari (11 planuri strategice PAC).

Există o tendință la nivelul UE de a **suplimenta sprijinul pentru venit acordat agriculturii în zone care se confruntă cu constrângeri naturale (ANC) și de altă natură**. Prin compensarea costurilor mai ridicate ale producției de alimente și furaje în zonele afectate de condiții precare climatice, pedologice sau de altă natură, cum ar fi munții sau terenurile din teritorii uscate sau reci, acest sprijin contribuie la menținerea activității agricole în aceste zone și are o influență pozitivă asupra factorilor socioeconomici. Fermele situate în zonele ANC, în special în zonele montane, sunt, în medie, mai puțin intensive, iar utilizarea terenurilor este mai benefică pentru mediu și biodiversitate (de exemplu, pajiști, culturi proteice și terenuri lăsate în pârloagă) ([15]). În zonele cu o prevalență mai mare a sistemelor agricole extensive și cu consum redus de factori de producție, sprijinul contracarează riscul abandonării terenurilor și, prin urmare, contribuie la menținerea anumitor condiții de mediu.

Prin garantarea unui nivel de venit minim pentru beneficiarii PAC, **plățile directe contribuie**, de asemenea, **la stabilizarea veniturilor sectorului**. Opțiunile statelor membre indică o anumită reorientare către instrumente mai specifice pentru gestionarea volatilității veniturilor. Toate planurile strategice PAC, cu excepția unuia, alocă mai puțin de 2 % din cheltuielile totale din cadrul PAC instrumentelor de gestionare a riscurilor. În comparație cu perioadele anterioare, va crește ponderea exploatațiilor cu instrumente de **gestionare a riscurilor** care beneficiază de sprijin. Totuși, aceasta acoperă **doar 14 % din totalul fermelor din UE** concentrându-se într-un număr mic de state membre.

Creșterea lentă (în unele cazuri, stagnare) a productivității agricole rămâne o provocare în multe state membre și este exacerbată de costurile ridicate (în special pentru forța de muncă și terenuri) în anumite sectoare. **Planurile strategice PAC acordă prioritate creșterii productivității** și adoptării de **practici și tehnologii inovatoare**. Se preconizează că

([15]) A se vedea *Payments in areas with natural constraints– Overview and socio-economic and environmental features of farming in ANC areas based on FADN data* (Plăți în zone care se confruntă cu constrângeri naturale – Prezentare generală și caracteristici socioeconomice și de mediu ale agriculturii în zonele ANC, pe baza datelor FADN), iulie 2023, Comisia Europeană, DG Agricultură și Dezvoltare Rurală, Bruxelles.

aproape 400 000 de beneficiari (4 % din fermele din UE) vor beneficia de sprijin pentru investiții productive (în principal în cadrul fermelor). Toate planurile strategice PAC prevăd un astfel de sprijin. Acest lucru semnalează **un efort comun sporit** de modernizare a fermelor, de consolidare a competitivității sectorului și de abordare a provocărilor legate de mediu, climă și bunăstarea animalelor. Investițiile orientate către adaptarea la schimbările climatice și îmbunătățirea condițiilor de mediu care sprijină productivitatea – cum ar fi sănătatea solului – sunt din ce în ce mai importante și vor necesita o atenție sporită. Sprijinul specific pentru investiții, cooperare și cunoștințe pentru a-i ajuta pe fermieri să utilizeze și să adopte instrumente și sisteme digitale rămâne destul de scăzut.

În comparație cu perioadele anterioare, a crescut **sprijinul pentru instrumentele financiare** (1 miliard EUR) – facilitând accesul la investiții, cu accent pe micii fermieri și pe tinerii fermieri, precum și pe cooperative și organizațiile de producători.

Planurile strategice PAC reflectă **realități sectoriale distincte** și, în special, dificultățile cu care se confruntă unele sectoare pentru a rămâne viabile în contextul lor regional, **răspunzând totodată așteptărilor societății**. Planurile strategice PAC oferă **sprijin specific pentru venit** (sprijin cuplat pentru venit – CIS) sectoarelor cărnii de vită și de oaie, care altfel ar înregistra pierderi, precum și sectoarelor cărnii de vițel și produselor lactate. O situație mai bună a veniturilor ar trebui să ajute aceste ferme **să investească și să depășească dificultățile cu care se confruntă**. Se poate preconiza o contribuție pozitivă la biodiversitate atunci când sprijinul vizează conservarea agriculturii extensive, în timp ce impactul real al CIS asupra climei va fi determinat prin evaluare după punerea în aplicare. Culturile proteice, fructele și legumele și anumite alte sectoare beneficiază, de asemenea, de sprijin cuplat.

CIS va aduce beneficii pentru **21 % din fermele din UE** (o pondere ușor mai mare decât în ultima perioadă de raportare), cu o alocare financiară anuală medie mai mare (cu 6 % mai mult decât în 2022). În perioada de raportare, 7 % din totalul cheltuielilor publice din cadrul PAC sunt dedicate acestui instrument.

În pofida tendinței pe termen lung potrivit căreia fermierii primesc o cotă în scădere din valoarea adăugată în întreaga UE, **utilizarea de către planurile strategice PAC a instrumentelor de îmbunătățire a poziției fermierilor în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente pare limitată** – după cum o demonstrează alocarea limitată a resurselor și utilizarea instrumentelor de cooperare și coordonare. Sprijinul PAC pentru participarea la grupuri de producători, organizații de producători, piețe locale, lanțuri scurte de aprovizionare și sisteme de calitate va ajunge la aproximativ **760 000 de ferme (8 % din totalul fermelor)**. Cu toate acestea, pentru majoritatea statelor membre, aceasta reprezintă o creștere. Sprijinul pentru organizațiile de producători de fructe și legume recunoscute rămâne important. Sprijinul pentru „alte sectoare” ([16]) prin programe sectoriale specifice, care a fost posibil pentru prima dată în cadrul PAC reformate, este limitat.

În pofida eforturilor financiare depuse pentru a sprijini sectoare specifice (în special prin sprijin cuplat sau intervenții sectoriale), **planurile strategice PAC nu includ în mod sistematic strategii sectoriale** la nivelul fondurilor și al instrumentelor pentru a aborda provocările sectoriale specifice pe termen lung.

([16]) Alte sectoare decât sectorul fructelor și legumelor, apicultura, vinul, hameiul și uleiul de măsline și măslinele de masă.

2.2. Contribuția la acțiunile climatice, la protecția resurselor naturale și la stoparea și inversarea declinului biodiversității

Statele membre recunosc în mare măsură provocările semnificative în materie de climă, mediu și biodiversitate cu care se confruntă agricultura și zonele rurale în evaluarea nevoilor lor. Combinațiile de obligații (condiționalitate sporită) și intervenții voluntare incluse în planurile strategice PAC vizează **stimularea adoptării practicilor agricole** cu potențial
de **reducere a presiunilor negative** și de a **aduce beneficii climei, resurselor naturale și biodiversității** în mai multe moduri:

- **Definițiile** prevăzute în planurile strategice PAC (de exemplu, pentru activitatea agricolă, suprafața agricolă, hectarul eligibil și pajiștile permanente) reprezintă un punct de intrare pentru sprijinul PAC și stabilesc anumite obligații minime. În comparație cu perioadele anterioare, poate exista un răspuns mai bun la provocările legate de biodiversitate și de climă, deoarece unele planuri beneficiază de cadrul juridic pentru **a permite mai mult spațiu pentru natură** (de exemplu, elemente de peisaj și zone neproductive) **sau pentru anumite activități benefice** (paludicultură și agricultură fotovoltaică) în zonele eligibile, asigurând astfel sprijin pentru aceste zone și, după caz, protecție, chiar dacă nu au în primul rând un caracter agricol.
- **Standarde mai ridicate** pentru practicile agricole, ca o **condiție pentru primirea sprijinului PAC** (condiționalitate sporită), se vor aplica unui procent de **89 % din terenurile agricole ale UE** ([17]). Pentru o serie de fermieri, aceasta reprezintă o modificare substanțială, deoarece condiționalitatea este îmbunătățită în comparație cu practicile agricole benefice pentru climă și mediu din perioada anterioară, care au beneficiat atunci de sprijin reprezentând 30 % din plățile directe.
- În mod **voluntar**, unii fermieri vor fi recompensați pentru punerea în aplicare a unor **practici suplimentare și mai ambițioase** – care depășesc cerințele referitoare la condiționalitate **–** care abordează principalele presiuni asupra resurselor naturale, a climei și a biodiversității. Acestea vor fi sprijinite cu 32 % din cheltuielile publice ale planurilor strategice PAC (97,6 miliarde EUR) ([18])**.** Sprijinul (multi)anual pentru îmbunătățirea practicilor agricole prin eco-scheme (44,7 miliarde EUR) și angajamente în materie de agromediu și climă și alte angajamente în materie de gestionare (33,2 miliarde EUR) este completat de diverse alte instrumente. Printre acestea se numără investiții specifice (8,6 miliarde EUR) și sprijin pentru ANC (contribuind cu 9,4 miliarde EUR) care, prin limitarea abandonării terenurilor, pot contribui indirect la conservarea biodiversității terenurilor agricole. Utilizarea acestui sprijin este voluntară, astfel încât contribuțiile exacte vor fi cunoscute numai după punerea în aplicare.

Planurile strategice PAC sunt un instrument important, dar nu singurul instrument pentru a atinge țintele Strategiei UE „De la fermă la consumator” și ale Strategiei privind biodiversitatea, care depind, de asemenea, de alte instrumente ale UE și naționale. Cu toate acestea, ele demonstrează o contribuție la atingerea diferitelor obiective. Cu excepția agriculturii ecologice, planurile strategice PAC nu cuantifică, în general,

([17]) Standardele se aplică diferitelor cote de teren în funcție de scopul lor specific.
([18]) Acestea includ sprijinul pentru bunăstarea animalelor.

aspirațiile naționale sau contribuțiile la aceste ținte, reflectând astfel absența unei obligații legale precum și, în unele cazuri, dificultăți metodologice și tehnice în acest sens.

Începând din 1990, UE și-a redus **emisiile de gaze cu efect de seră** provenite din agricultură cu peste 20 %. Chiar dacă emisiile au fost mai stabile în ultimii 10 ani, eficiența producției (și anume emisii mai scăzute per unitate de producție) a crescut. Pentru a spori contribuția
sectorului agricol al UE la atingerea obiectivelor climatice ale UE, au fost concepute mai multe acțiuni în cadrul planurilor strategice PAC atât pentru absorbanții de carbon, cât și pentru sursele de emisii.

În special, planurile strategice PAC prezintă **eforturi semnificative** privind practicile pentru **sechestrarea și stocarea carbonului în sol și în biomasă** printr-o combinație de condiționalitate (cu măsuri de protecție pentru zonele umede și turbării, aplicabilă pe deplin tuturor statelor membre în 2025) și intervenții voluntare în ceea ce privește: alte ameliorări ale solului; conservarea și gestionarea pajiștilor permanente, a zonelor umede și a turbăriilor și sprijin pentru (agro)silvicultură și elementele de peisaj.

Îmbunătățirile determinate de condiționalitate în ceea ce privește aratul, acoperirea solului și rotația culturilor au ridicat pragul de ambiție pentru acțiunile voluntare finanțate pentru a **îmbunătăți gestionarea nutrienților**. Alături de sprijinul pentru reducerea utilizării îngrășămintelor minerale care vizează aproximativ 15 % din terenurile agricole ale UE și investițiile în agricultura de precizie, acestea contribuie la reducerea emisiilor de N_2O. În ansamblu, **35 % din terenurile agricole ale UE** ar trebui să beneficieze de acțiuni voluntare bazate pe terenuri atât pentru **sechestrarea carbonului, cât și pentru reducerea emisiilor de N_2O**.

Sprijinul acordat prin planurile strategice PAC **sistemelor extensive de creștere a animalelor** contribuie la menținerea nu numai a stocurilor de carbon, ci și a peisajelor tradiționale, îmbunătățind în același timp autonomia în ceea ce privește hrana pentru animale și activitățile economice pe terenurile marginale. Multe planuri strategice PAC recunosc în mod explicit **necesitatea de a reduce emisiile legate de creșterea animalelor** (în special metanul provenit de la rumegătoare). În special, planurile strategice PAC includ **sprijin pentru investiții** în: îmbunătățirea depozitării și a gestionării gunoiului de grajd; echipamente pentru împrăștierea gunoiului de grajd lichid cu emisii scăzute și digestoare anaerobe. Acesta va fi completat de sprijin pentru **îmbunătățiri genetice**. Mai puțin de jumătate din planurile strategice PAC includ **alte tipuri de sprijin relevante** (de exemplu, pentru pășunatul în aer liber, îmbunătățirea planurilor de hrănire și a aditivilor pentru hrana animalelor) și stabilirea unor ținte (foarte diferite) (**2,4 % din unitățile vită mare din UE**) pentru reducerea emisiilor de metan sau amoniac. Densitățile maxime ale efectivului de animale sunt prezente în mai multe intervenții bazate pe terenuri, inclusiv pentru sprijinul cuplat în unele zone „fierbinți” de mediu.

Potențialul de creștere a **producției durabile de energie** prin intermediul planurilor strategice PAC provine în principal din sprijinul pentru utilizarea energiei agrofotovoltaice și din investițiile în producția de biometan. Cu o **contribuție relativ mică (1 556 MW)** pe parcursul perioadei, planurile strategice PAC completează doar măsurile din afara PAC.

Efectele combinate ale contribuției globale a instrumentelor din planurile strategice PAC la atenuarea schimbărilor climatice sunt încă **dificil de evaluat** în această etapă și trebuie analizate **împreună cu** cele ale **instrumentelor naționale și ale instrumentelor de**

planificare climatică în contextul Regulamentului LULUCF modernizat ([19]) și al Regulamentului privind partajarea eforturilor ([20]). În acest sens, în 2023, statele membre evaluează necesitatea de a-și revizui planurile strategice PAC în lumina noilor ținte ale Regulamentului LULUCF și ale Regulamentului privind partajarea eforturilor ([21]), oferindu-le posibilitatea de a evalua potențialul de atenuare al planurilor lor strategice PAC având în vedere nivelul mai ridicat de ambiție în materie de climă.

În general, planurile strategice PAC **recunosc necesitatea** de a îmbunătăți **reziliența sectorului agricol la schimbările climatice** și de a se pregăti mai bine pentru fenomenele meteorologice extreme și pentru riscurile legate de apă, cu ajutorul efectivelor de animale și al culturilor adaptate la schimbările climatice. Planurile strategice PAC prezintă **potențialul de a aborda reziliența** prin contribuția lor la sechestrarea carbonului, la protecția solului și la peisaje diversificate.

Mai precis, în ceea ce privește **deficitul de apă și seceta**, care reprezintă o problemă din ce în ce mai mare în multe regiuni din UE, **planurile strategice PAC tind să se concentreze asupra investițiilor** în stocarea apei și irigații. Sunt vizate **4,5 % din terenurile agricole din UE** în ceea ce privește îmbunătățirea echilibrului hidric prin **practici bazate pe terenuri**, iar unele state membre cu nevoi mai mari în acest domeniu le abordează în afara planurilor lor strategice PAC. Abordările de adaptare la reducerea apei disponibile și de asigurare a rezilienței pe termen lung (prin soluții bazate pe natură, retenția apei în peisaj, culturi care consumă mai puțină apă, reutilizarea apei) **vor trebui consolidate** și **integrate mai bine** în planificarea strategică pe termen lung privind adaptarea și reziliența agriculturii. **Acțiunile din afara PAC** prin intermediul planurilor privind gestionarea bazinelor hidrografice, seceta și adaptarea vor fi, de asemenea, importante în acest sens.

Planurile reprezintă **un efort substanțial în ceea ce privește protecția solului** (punând accentul pe eroziunea solului și pe conținutul de materie organică) și, deși într-o măsură mai mică, **în ceea ce privește gestionarea nutrienților și calitatea apei.** În comparație cu perioadele anterioare, condiționalitatea necesită, în general, o acoperire mai îndelungată a solului, practici de arat mai bune și o rotație a culturilor, precum și zone tampon mai extinse de-a lungul cursurilor de apă. Aceasta include, de asemenea, cerințe legale în materie de gestionare în ceea ce privește poluarea cu fosfați. Majoritatea statelor membre au **crescut**, adesea în mod semnificativ, **suprafața vizată** de măsuri voluntare de îmbunătățire a calității solului (**47 % din terenurile agricole ale UE**, în creștere de la 15 % în 2021). Unele dintre aceste măsuri previn direct sau indirect pierderile de nutrienți și conduc la o calitate mai bună a apei. Majoritatea planurilor strategice PAC abordează **calitatea aerului**, axându-se **pe investiții și pe abordări de aplicare a nutrienților** care reduc emisiile de amoniac – dar cu o **acoperire limitată a terenurilor** (6 % din terenurile agricole ale UE).

Contribuția la țintele Pactului verde

Planurile strategice PAC prezintă o **contribuție substanțială** la obiectivul Strategiei „De la fermă la consumator” **de a exploata în mod ecologic 25 % din terenurile agricole ale UE până în 2030**. Se estimează că, până în 2027, **10 % din suprafața**

([19]) Exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură; a se vedea textul consolidat al Regulamentului LULUCF [Regulamentul (UE) 2018/841].

([20]) A se vedea textul consolidat al Regulamentului privind partajarea eforturilor [Regulamentul (UE) 2018/842].

([21]) În conformitate cu articolul 120 din Regulamentul privind planurile strategice PAC.

agricolă a UE ar trebui să primească **sprijin prin intermediul planurilor strategice PAC pentru agricultura ecologică** (în creștere de la 5,6 % în 2020). Sprijinul pentru investiții și promovare, precum și formarea și consilierea pentru producătorii de produse ecologice contribuie, de asemenea, la atingerea acestui obiectiv. Inițiativele naționale complementare (luate în cadrul planurilor naționale de acțiune privind agricultura ecologică) privind consolidarea capacităților, dezvoltarea pieței și achizițiile publice vor contribui la atingerea țintei UE. La nivel național, nivelurile de ambiție anunțate în legătură cu această țintă variază între 5 % și 30 % din terenurile agricole.

Contribuția la țintele Pactului verde

Planurile strategice PAC prezintă **un bun potențial de a contribui** la ținta Strategiei „De la fermă la consumator" de **reducere cu 50 % a utilizării pesticidelor chimice și a riscului acestora până în 2030**. **Rotația obligatorie a culturilor** (impusă de condiționalitatea sporită) contribuie la punerea în aplicare a combaterii integrate a dăunătorilor pe toate terenurile arabile din UE. **Alte elemente de condiționalitate** (de exemplu, interzicerea utilizării pesticidelor de-a lungul cursurilor de apă și cerința de a menține terenurile lăsate în pârloagă și elementele de peisaj care contribuie la combaterea dăunătorilor) au o contribuție semnificativă. Reducerea va fi consolidată prin **scheme voluntare** specifice (de exemplu, care implică o mai mare diversificare și rotație a culturilor, controlul biologic, agricultura ecologică și de precizie) pe **27 % din terenurile agricole ale UE**. Cu toate acestea, abordările cuprinzătoare ale combaterii integrate a dăunătorilor ar fi putut fi mai bine reflectate. Se preconizează că eforturile vor fi completate în mod substanțial de acțiuni la nivel național.

Normele de **condiționalitate sporită** privind zonele tampon de-a lungul cursurilor de apă și gestionarea solului, împreună cu numeroase intervenții voluntare pentru gestionarea nutrienților, **vor contribui la** îndeplinirea țintei Strategiei „De la fermă la consumator" de a **reduce la jumătate pierderile de nutrienți până în 2030**. Restricțiile privind utilizarea îngrășămintelor și sprijinul pentru îmbunătățirea sănătății și fertilității solului vizează **15 % din terenurile agricole ale UE**. Restricțiile privind utilizarea îngrășămintelor vor fi adesea sprijinite și în zonele Natura 2000. Se preconizează că sprijinul acordat prin planurile strategice PAC pentru creșterea eficienței nutrienților, inclusiv prin tehnologii de gestionare a gunoiului de grajd și de precizie, va optimiza utilizarea îngrășămintelor. Cu toate acestea, în unele zone cu pierderi mari de nutrienți nu se pune accentul pe aceste aspecte. Opțiunea privind măsurile de compensare pentru combaterea poluării cu nutrienți, astfel cum este prevăzută în Directiva-cadru privind apa ([22]), nu este utilizată la întregul său potențial.

Există în continuare provocări importante în ceea ce privește starea biodiversității pe terenurile agricole. Această PAC a acordat o atenție sporită acestor provocări, astfel cum se reflectă în **extinderea spațiului pentru natură** impusă în temeiul **noului standard GAEC 8** și prin sprijinirea implicării fermierilor în **protecția sau refacerea voluntară a biodiversității pe 31 % din terenurile agricole ale UE** (de exemplu, prin gestionarea extensivă a pajiștilor și prin menținerea elementelor de peisaj). Eco-schemele pe scară mai largă contribuie adesea la angajamentele de agromediu și climă care vizează mai multe

([22]) A se vedea textul consolidat al Directivei 2000/60/CE.

aspecte sau zone, având potențial de schimbări treptate, dar larg răspândite ale practicilor agricole generale.

Contribuția la țintele Pactului verde

Planurile strategice PAC **contribuie la creșterea prezenței elementelor de peisaj de mare diversitate** în vederea atingerii țintei Strategiei privind biodiversitatea de **10 % din terenurile agricole până în 2030**. **Obligația** consolidată de a dedica **cel puțin 4 % din terenul arabil** elementelor neproductive reprezintă o schimbare semnificativă pentru statele membre și fermierii care s-au bazat pe zone productive (culturi fixatoare de azot și culturi de captare) pentru a atinge obiectul de „înverzire" în perioada 2015-2022. Simpla aplicare a normei (fără a lua în calcul eforturile suplimentare voluntare) ar putea pune la dispoziția naturii cel puțin un milion de hectare suplimentare. Unele planuri strategice PAC contribuie în mod suplimentar prin sprijinirea rețelelor ecologice de caracteristici sau prin investiții în crearea de noi elemente de peisaj (pe lângă menținerea celor existente) – adăugând astfel o valoare adăugată (în special atunci când un astfel de sprijin este legat de formare și consiliere). Cu toate acestea, în general, aceste eforturi merită mai multă atenție.

Toate planurile strategice PAC demonstrează **o oarecare contribuție la îndeplinirea țintelor care decurg din Directiva UE privind habitatele și din Directiva privind păsările.** Zonele din UE cu **pășuni protejate** împotriva conversiei și a aratului s-au **extins cu 9 %**, iar **măsurile voluntare** de îmbunătățire a gestionării vizează acoperirea a **25 % din zonele Natura 2000**. Schemele specifice în ceea ce privește speciile (de exemplu, măsurile de sprijinire a coexistenței cu carnivorele mari) sau refacerea habitatului vor contribui la atingerea unui stadiu de conservare favorabilă. Plățile care compensează restricțiile din zonele Natura 2000 (care sporesc gradul de acceptare a restricțiilor de către beneficiari) ar putea ajunge la un număr mai mare de fermieri, deși există încă posibilitatea de a spori și mai mult utilizarea acestora. Cu toate acestea, oportunitățile de a sprijini conservarea habitatelor și a speciilor și sprijinul pentru acțiunile identificate în cadrele de acțiune prioritară ([23]) ar fi putut fi exploatate mai bine.

Chiar dacă este încă subdezvoltată în unele dintre planurile strategice PAC, **cooperarea dintre fermieri la scară peisagistică** are potențialul de a maximiza efectele intervențiilor. Se preconizează beneficii mai mari din plățile bazate pe rezultate incluse în unele planuri strategice PAC (în principal în ceea ce privește pajiștile și pășunile). În planurile strategice PAC se pune un accent mai mare pe conservarea polenizatorilor sălbatici decât în perioada anterioară.

Planurile strategice PAC recunosc rolul **gestionării multifuncționale și durabile a pădurilor, dar sprijinul pentru silvicultură nu se află în centrul acestora**. Sprijinul financiar specific este relativ scăzut (4,2 miliarde EUR), deoarece statele membre tind să abordeze sectorul forestier prin alte mijloace (de exemplu, ajutoare de stat și fonduri forestiere naționale), iar unele planuri strategice PAC nu sunt explicite în ceea ce privește sprijinul.

([23]) În temeiul articolului 8 din Directiva privind habitatele (Directiva 92/43/CEE a Consiliului) pentru perioada 2021-2027 a *cadrului financiar multianual*.

2.3. Consolidarea structurii socioeconomice a zonelor rurale și a bunăstării animalelor

O treime dintre administratorii de ferme din UE aveau peste 65 de ani în 2020, iar vârsta medie a acestora era de 57 de ani. Statele membre recunosc că aceasta este o provocare pentru securitatea alimentară pe termen lung și pentru mijloacele de subzistență în mediul rural și continuă să sprijine reînnoirea generațiilor printr-o combinație de instrumente, resurse dedicate și prin prioritizarea sprijinului.

Planurile **sprijină aproximativ 377 000 de tineri fermieri** pentru înființarea unei afaceri în agricultură. Aceasta reprezintă o creștere în majoritatea statelor membre. Deși **aproape toate planurile strategice PAC depășesc finanțarea minimă necesară, valorile monetare absolute care** stau la baza acestei ambiții arată mai degrabă **o continuare față de perioada anterioară**. Cu toate acestea, îmbunătățiri mai tangibile se regăsesc în ceea ce privește: direcționarea resurselor; o mai bună utilizare a instrumentelor financiare; o mai bună proiectare a instrumentelor individuale și utilizarea combinată a instrumentelor, în cadrul unei abordări strategice, pentru un efect cumulativ.

Granturile de înființare și sprijinul specific pentru venit sunt două instrumente-cheie completate în multe planuri strategice PAC **de rate mai ridicate ale intensității investițiilor**, deși sunt utilizate într-o măsură limitată investițiile alocate pentru a-i ajuta pe tinerii fermieri să își îmbunătățească competitivitatea, precum și sprijinul pentru transferurile de ferme. Cu toate acestea, **utilizarea sporită a instrumentelor financiare** pentru a completa granturile sporește accesul potențial la finanțare și oportunitățile de achiziționare de terenuri. Sprijinul complementar pentru tinerii fermieri variază în cadrul planurilor strategice PAC, dar reprezintă o completare semnificativă la plățile pentru venitul de bază și contribuie în mod constant la sustenabilitatea economică a fermelor lor.

Unele nevoi din acest domeniu sunt abordate doar parțial în planuri**,** acțiunile fiind planificate la nivel național. Această **complementaritate** va juca un rol esențial în sprijinirea tinerilor să înceapă activități agricole. Statele membre ar trebui să optimizeze interacțiunea cu politicile naționale, având în vedere **rolul semnificativ al altor politici în promovarea reînnoirii generațiilor** și în abordarea nevoilor din zonele rurale (de exemplu, în ceea ce privește sănătatea și educația).

Ponderea tot mai scăzută a agriculturii în ocuparea forței de muncă în mediul rural subliniază importanța creării de oportunități în agricultură, silvicultură și în alte sectoare, stimulând astfel spiritul antreprenorial și interdependența dintre zonele rurale și cele urbane. Aproximativ o treime din planurile strategice PAC oferă **sprijin la înființarea unei ferme noilor fermieri** pentru a facilita accesul noilor fermieri în general. În plus, planurile strategice PAC alocă resurse pentru crearea de locuri de muncă în alte sectoare, deși contribuția lor globală la **creșterea numărului de locuri de muncă** este **destul de limitată**. Printre acțiunile planificate nu se numără doar investiții în prelucrare și comercializare și în crearea de întreprinderi legate de agricultură și silvicultură, ci și în turism, bioeconomie și servicii sociale. **Alte fonduri ale UE sunt necesare pentru a completa în continuare** finanțarea PAC **în această privință.**

Noua **condiționalitate socială** oferă o garanție pentru condiții decente de muncă și contribuie, de asemenea, la incluziunea socială. Plățile PAC pot fi reduse dacă beneficiarii nu respectă anumite norme privind transparența și previzibilitatea condițiilor de muncă și securitatea și sănătatea în muncă. Câteva state membre aplică deja acest element de condiționalitate în 2023, acesta devenind obligatoriu pentru toate statele în 2025.

Egalitatea de gen face parte, pentru prima dată, din unul dintre obiectivele specifice ale PAC. Mai multe planuri demonstrează angajamentul de a realiza progrese în acest sens prin includerea unor condiții relevante pentru sprijin (vizând astfel sprijinul în cauză) și prin stimularea participării femeilor la activitățile agricole și de dezvoltare rurală.

Strategiile de dezvoltare locală (SDL) puse în aplicare **prin intermediul programului LEADER sunt un instrument esențial (și, de obicei, singurul)** utilizat în planurile strategice PAC pentru a răspunde **nevoilor multiple ale zonelor rurale** în domenii precum ocuparea forței de muncă, incluziunea socială, serviciile rurale și inovarea și competitivitatea economiilor rurale. Se preconizează că sprijinul pentru „sate inteligente" în cadrul și în afara programului LEADER va debloca potențialul inovării digitale, sociale și tehnologice în zonele rurale. O parte mai mare din fondurile de dezvoltare rurală a fost dedicată strategiilor teritoriale, dar sumele absolute alocate programului LEADER au scăzut, în timp ce nivelul general de ambiție în ceea ce privește acoperirea populației rurale a crescut. Se preconizează că programul LEADER va duce la obținerea mai multor rezultate cu mai puține resurse. **Sunt necesare eforturi suplimentare** care să completeze acest instrument.

> ***Contribuția la țintele Pactului verde***
>
> Principalii contribuitori la realizarea de progrese în ceea ce privește **ținta Strategiei „De la fermă la consumator" de a asigura o conectivitate în bandă largă în proporție de 100 % în zonele rurale** sunt **alte fonduri și programe** cu resurse financiare substanțiale, cum ar fi Mecanismul de redresare și reziliență și Fondul european de dezvoltare regională. Unele planuri strategice PAC contribuie, de asemenea, (deși într-o măsură limitată) la îmbunătățirea competențelor digitale și a infrastructurii la scară mică.

Unele planuri au introdus sau și-au intensificat eforturile pentru a răspunde nevoilor legate de **accesibilitatea zonelor rurale, de îmbunătățirea serviciilor de bază și a infrastructurii**, dar **nivelul de ambiție a scăzut în general.** Sunt planificate doar câteva acțiuni pentru a contribui la abordarea mobilității rurale (excludere) și a decarbonizării transportului rural. Este necesar, de asemenea, să se acorde sprijin continuu prin intermediul altor fonduri ale UE și naționale care își desfășoară activitatea în zonele rurale.

PAC pune un nou accent pe provocările cu care se confruntă sistemele alimentare în materie de durabilitate. Planurile strategice PAC **indică un nivel mai ridicat de ambiție în ceea ce privește bunăstarea animalelor, sprijinul pentru planificare ajungând la 23 % din unitățile vită mare din UE** ([24]), susținut de cel puțin 6,3 miliarde EUR (în afară de sprijinul pentru investiții) – o creștere față de perioada anterioară, care este destul de substanțială în unele state membre**.** Planurile răspund recomandărilor Comisiei din 2020 de îmbunătățire a bunăstării animalelor, majoritatea acestora luând măsuri, cel puțin într-o anumită măsură, pentru a preveni tăierea cozii porcilor și pentru a promova sistemele de adăpostire în afara cuștilor pentru găinile ouătoare. Majoritatea planurilor strategice alocă resurse pentru îmbunătățirea spațiilor în care trăiesc animalele și a condițiilor de adăpostire. Acestea sprijină, de asemenea, practicile de pășunat în aer liber în sectorul produselor lactate, al cărnii de vită și de mânzat. Unele dintre aceste măsuri pot contribui, de asemenea, la reducerea dependenței de antimicrobiene.

([24]) Diferențierea efectivă a sprijinului în funcție de speciile specifice și detalii suplimentare privind practicile sprijinite vor fi cunoscute în momentul punerii în aplicare.

Contribuția la țintele Pactului verde

Contribuția planurilor strategice PAC la ținta Strategiei „De la fermă la consumator” de a reduce la jumătate utilizarea antimicrobienelor este limitată. Acest aspect este abordat în principal în afara planurilor, în special prin legislația UE privind medicamentele de uz veterinar și furajele medicamentate ([25]). Cu toate acestea, unele state membre cu niveluri ridicate ale vânzărilor de antimicrobiene pentru efectivele de animale au stabilit ținte relativ mai ridicate în planurile lor strategice PAC pentru a aborda această problemă în diverse sectoare zootehnice, prin practici voluntare și investiții.

Unele planuri strategice PAC acordă atenție reducerii **risipei alimentare**, uneori combinate cu eforturi de menținere a valorii resurselor – prin investiții, programe sectoriale și cooperare. Unele planuri identifică, de asemenea, nevoile legate de sensibilizarea consumatorilor cu privire la o alimentație sustenabilă, sănătoasă și echilibrată. Cu toate acestea, se consideră, în principal, că aceste aspecte trebuie abordate în afara planurilor.

2.4. Promovarea cunoștințelor, a inovării și a digitalizării

Planurile recunosc rolul unui sistem funcțional de **cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS)** în modernizarea sectorului, permițând astfel un sistem de guvernanță eficace care să asigure legături între cercetare (inclusiv Orizont Europa) și practică.

Se preconizează o intensificare a schimbului de cunoștințe și a inovării. Deși în grade diferite, toate planurile sprijină schimbul de cunoștințe și aproape toate includ sprijin pentru proiecte de inovare care stau la baza tuturor obiectivelor specifice ale PAC prin intermediul PEI-AGRI ([26]), preconizându-se că numărul grupurilor operaționale PEI se va tripla în comparație cu nivelurile anterioare. O mare parte din consiliere și formare vor viza capacitatea, cunoștințele și inovarea legate de durabilitatea mediului. Cu toate acestea, **alocarea financiară planificată nu pare să corespundă gamei largi de nevoi** care trebuie satisfăcute pentru a accelera transformarea.

Sunt planificate eforturi specifice **pentru a sprijini o agricultură mai eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și bazată pe cunoștințe** prin intermediul agriculturii de precizie, al cooperării și al schimbului de cunoștințe privind aspectele digitale. Cu toate acestea, în comparație cu provocările cu care se confruntă fermele mici și mijlocii, eforturile prevăzute în planurile strategice PAC pentru a **stimula utilizarea tehnologiilor digitale rămân destul de limitate.**

3. CONCLUZII

Această evaluare confirmă rolul important al PAC reformate în sprijinirea agriculturii UE în tranziția către un model de agricultură durabilă, sprijinind în același timp veniturile fermierilor, precum și securitatea alimentară.

Noile planuri strategice PAC reprezintă un instrument adecvat pentru urmărirea obiectivelor politicii PAC într-un mod integrat, pe măsură ce statele membre le utilizează

([25]) A se vedea textele (consolidate) ale Regulamentului (UE) 2019/6 și, respectiv, al Regulamentului (UE) 2019/4.

([26]) Parteneriatul european pentru inovare privind productivitatea și durabilitatea agriculturii.

pentru a pregăti și a oferi răspunsuri la provocările de pe teritoriile lor, acordând prioritate obiectivelor și utilizând resursele disponibile într-un mod eficace și eficient.

Planurile indică un **sprijin continuu pentru veniturile fermelor, sustenabilitatea economică și reziliența sectorului agricol** în întreaga UE. Sprijinul direct condiționat pentru venit, împreună cu investițiile în modernizare, constituie elemente-cheie pentru viabilitatea agriculturii și securitatea alimentară în UE. Eficacitatea și direcționarea lor merită o atenție continuă.

Apariția tot mai frecventă a fenomenelor meteorologice extreme și a incertitudinilor geopolitice **globale necesită consolidarea instrumentelor de gestionare a riscurilor și adoptarea lor sporită** în întreaga Uniune prin intermediul sistemelor UE sau naționale, care ar trebui să fie însoțite de măsuri proactive de abordare a cauzelor subiacente și de creștere a rezilienței fermelor pe termen mediu. În același timp, va fi esențial să se pună un accent mai puternic pe profitabilitatea fermelor, pe inovare, pe tehnologie și digitalizare, precum și pe formare, consiliere și acces la cunoștințe.

Planurile au **potențialul de a contribui la atenuarea schimbărilor climatice**, în special prin îmbunătățirea sechestrării carbonului, **în timp ce provocările legate de adaptarea la schimbările climatice necesită o abordare mai cuprinzătoare și pe termen mai lung**, care necesită practici de gestionare și investiții relevante.

Planurile **arată că s-au înregistrat progrese în ceea ce privește gestionarea durabilă a resurselor naturale**, în special în ceea ce privește solul și reducerea dependenței de substanțele chimice. Ar putea fi depuse eforturi suplimentare în ceea ce privește utilizarea durabilă a apei și emisiile de poluanți atmosferici. Planurile au, **de asemenea, potențialul de a contribui la stoparea și inversarea** declinului **biodiversității**, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor. Cu toate acestea, **amploarea nevoilor legate de biodiversitate** necesită **o mai mare acoperire** a unor scheme mai promițătoare (în special pe terenurile pe care se practică o agricultură mai intensivă în UE), susținute de un sprijin financiar adecvat.

Vor fi necesare abordări mai cuprinzătoare ale unor sectoare specifice, care să includă vulnerabilitățile și beneficiile economice, sociale și de mediu ale acestora: de exemplu, pentru a ajuta sectorul creșterii animalelor să reducă în continuare emisiile, sporind în același timp influența pozitivă a sistemelor extensive de creștere a animalelor asupra biodiversității, sechestrării carbonului, peisajelor, patrimoniului cultural și mijloacelor de subzistență în mediul rural.

Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a sprijini **cuantificarea impactului** practicilor și investițiilor sprijinite de planurile strategice PAC; Comisia lucrează la elaborarea metodologiilor relevante pentru estimarea impactului măsurilor din planurile strategice PAC asupra climei.

Punând acum accentul pe **condițiile de muncă în agricultură** și acordând atenție **dezechilibrelor**
de gen, planurile contribuie la promovarea durabilității sociale. Planurile demonstrează, de asemenea, **eforturile de revitalizare a agriculturii** – cu o generație mai tânără și cu alți fermieri proveniți din afara sectorului agricol. De asemenea, se acordă mai multă atenție bunăstării animalelor.

Așteptările mai mari în ceea ce privește răspunsurile la **marea varietate de nevoi socioeconomice ale zonelor rurale implică o dependență puternică de programul**

LEADER și dezvoltarea **satelor inteligente** pentru a reduce disparitățile în materie de dezvoltare. Complementaritățile cu alte fonduri ale UE și naționale și cu legislația vor fi esențiale pentru abordarea în continuare a acestor nevoi ([27]).

Rezultatul planurilor strategice PAC va depinde în mare măsură de **nivelul de implicare al comunității agricole**. Este necesară o atenție deosebită pentru a asigura o utilizare pe scară largă a practicilor agricole voluntare durabile (și anume eco-schemele și intervențiile pentru dezvoltarea rurală), în special deoarece asigurarea unor niveluri adecvate de sprijin este dificilă, având în vedere presiunea inflaționistă și creșterea costurilor de oportunitate. Schimbul de **cunoștințe și inovare** este, de asemenea, esențial.

Progresul general către obiectivele PAC și, în cele din urmă, către **țintele Pactului verde depinde, de asemenea, de norme și/sau de sprijinul financiar care nu intră în domeniul de aplicare al planurilor strategice PAC**, precum și de alți factori externi, cum ar fi evoluția piețelor și preferințele consumatorilor.

Comisia va colabora în continuare cu statele membre pentru a garanta o punere în aplicare fără probleme a planurilor strategice PAC, pentru a menține nivelul general de ambiție al planurilor și pentru a găsi soluții adecvate care să permită realizarea de progrese în vederea atingerii țintelor.

Pentru a valorifica potențialul planurilor strategice PAC în timpul punerii în aplicare, statele membre și Comisia ar trebui să acorde o atenție deosebită: consolidării competențelor, capacității de formare și de consiliere la toate nivelurile; încurajării schimburilor de bune practici pentru a orienta mai bine statele membre și părțile interesate; reducerii sarcinii administrative a intervențiilor specifice și monitorizării punerii în aplicare și rezultatelor (precum și ajustării planurilor, dacă este necesar).

([27]) Raportul Comisiei din 2024 privind viziunea pe termen lung pentru zonele rurale ale UE va include reflecții cu privire la modalitățile de consolidare a sprijinului pentru zonele rurale.